

STRESZCZENIE

Streszczenie rozprawy doktorskiej pt. *Zachowania zdrowotne a dyspozycje podmiotowe studentów lubelskich uczelni wyższych* napisanej przez mgr Annę Kopacz w Katedrze Pedagogiki i Edukacji Zdrowotnej pod kierunkiem prof. dr hab. Janusza Kirenki i promotor pomocniczej dr Urszuli Olejnik

Przedmiotem pracy było zagadnienie zachowań zdrowotnych w odniesieniu do prezentowanych dyspozycji podmiotowych studentów lubelskich uczelni wyższych. Zachowania młodego człowieka kształtują się w czasie dzieciństwa, młodości, a w szczególności, te decydujące o odpowiedzialnym podejściu do życia i zdrowia, w dobie wchodzenia w dorosłość. Wszelkie działania podejmowane przez młodych ludzi można scharakteryzować pod kątem działania prozdrowotnego i antyzdrowotnego. Młodzież akademicka stanowi szczególną grupę podatną na wpływy kulturowe, socjologiczne, psychologiczne, ale również ekonomiczne, dlatego tak ważne jest by poznać motywy postępowania.

Badania własne przeprowadzono na próbie 495 studentów przynależnych do czterech lubelskich uczelni: Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytecie Medycznym, Politechnice Lubelskiej oraz Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Badana młodzież kształciła się zarówno na kierunkach ścisłych, społecznych oraz medycznych. Prowadzone badania miały na celu poznanie ich psychospołecznych właściwości takich jak samoocena, preferowane wartości, umiejscowienie kontroli zdrowia, poziom uogólnionej skuteczności w odniesieniu do prowadzonych stylów życia i zachowań zdrowotnych.

Cel badań niniejszej rozprawy został osiągnięty poprzez otrzymanie odpowiedzi na pytania główne, szczegółowe oraz weryfikację założonych hipotez. W pracy zaprezentowano wyniki badań uzyskane za pomocą: Inwentarza Zachowań Zdrowotnych Z. Juczyńskiego, Kwestionariusza „Mój Styl Życia” J.M. Cavendisha, Skali Uogólnionej Własnej Skuteczności GSES R. Schwarzera, M. Jerusalem, Z. Juczyńskiego, Skali Samooceny SES M. Rosenberga, I. Dzwonkowskiej, K. Lachowicz-Tabaczek, M. Łaguny, Kwestionariusza Osobowości S.H. Schwartz, J. Cieniuch, Wielowymiarowej Skali Umiejscowienia Kontroli Zdrowia MHLC K.A. Wallstona, B.S. Wallstona, R. DeVellis, Z. Juczyńskiego. W celu uzyskania danych

metryczkowych oraz dopełnienia narzędzi badawczych o bardziej szczegółowe informacje o badanej grupie, sformułowano Kwestionariusz Ankiety.

Uzyskane wyniki badań, wskazują na niski poziom prezentowanych zachowań zdrowotnych oraz obecność antyzdrowotnych stylów wśród młodzieży akademickiej. Uzyskane dane badań własnych pozwoliły na wyodrębnienie modeli zależnościowych wśród analizowanych grup studentów, co potwierdziło istnienie zależności na poziomie istotności. Dysponując mnogością cech osobowościowych badanych studentów, można stwierdzić, że są to ludzie dążący do swoich celów, chcący realizować marzenia oraz wieść życie nie zapominając o własnych potrzebach i wartościach. Nie dopuszczają myśli, że ich los zależy od przypadkowych sytuacji.

Przedstawione w niniejszej pracy rozważania dotyczące problematyki zachowań zdrowotnych rozpatrywanych w kontekście dyspozycji podmiotowych studentów lubelskich uczelni wyższych powinny stać się bodźcem do dalszej, pogłębionej eksploracji tych zjawisk.

Słowa klucze: zdrowie, zachowania zdrowotne, styl życia, studenci, edukacja zdrowotna

